

УДК 657.37

Помулева В.М.

старший викладач НУ «Запорізька політехніка», Україна

ЗВІТНІСТЬ СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УМОВАХ ESG- ІНТЕГРАЦІЇ

В контексті глобальних екологічних та соціальних викликів тільки фінансова звітність неспроможна задовольнити інформаційні потреби користувачів та суспільства.

Інтеграція ESG-стандартів на сьогодні стає одним із ключових підходів, спрямованих на мінімізацію негативного впливу бізнесу на довкілля, підтримку соціальної відповідальності та вдосконалення управлінських практик.

Звітність суб'єктів малого підприємництва в умовах ESG-інтеграції передбачає розширення звітів. ESG-звітність виходить за рамки традиційної фінансової звітності, включає не тільки фінансові показники, але й інформацію про екологічні, соціальні та управлінські аспекти діяльності, а також інформацію про ефективність компанії у вирішенні питань ESG.

Малі підприємства, як і великі, повинні враховувати суттєвість ESG-впливу на свою діяльність та фінансові результати, щоб відповідати зростаючим вимогам зацікавлених сторін.

Останні зміни у законодавстві ЄС, зокрема Директиви про корпоративну звітність у сфері сталого розвитку (CSRD), яка розширює обов'язки звітності за сталим розвитком та охоплює велику кількість компаній, впливають й на ті компанії, що ведуть бізнес з Європейським Союзом або планують вихід на цей ринок. Це означає, що українські компанії також повинні адаптуватися до цих вимог.

Деякі розкриття щодо сталого розвитку тепер є мінімальними законодавчими вимогами (наприклад, CSRD у ЄС чи SEC ClimateDisclosure Rule у США), але загалом це все ще добровільна справа, і компанії можуть вирішувати, скільки інформації розкривати.

На 2023 рік кількість компаній, які готують нефінансові звіти оцінюється у понад 4 000 (за даними GRI) Починаючи з 2024 року, майже 50 000 компаній підлягають обов'язковій звітності зі сталого розвитку в ЄС. Саме так директива ЄС про корпоративну звітність зі сталого розвитку (CSRD) трансформує звітність у сфері ESG [1].

З огляду на статус кандидата в ЄС, Україна гармонізує національне законодавство з європейськими стандартами, зокрема у сфері бухгалтерського обліку і звітності. Одним з пріоритетів державної політики є адаптація норм до Директиви ЄС 2022/2464 (CSRD) та впровадження Європейських стандартів звітності зі сталого розвитку (ESRS).

На сьогодні в Україні вже створюється відповідна нормативна база, відбувається формування законодавчої бази для складення, подання та оприлюднення підприємствами звітності із сталого розвитку.

Так, розпорядженням КМУ від 18.10.2024 № 1015-р затверджені Стратегія запровадження підприємствами звітності, яка визначає напрями формування та реалізації державної політики у сфері звітування із сталого розвитку підприємств на основі єдиних методологічних засад, прийнятих у державах - членах ЄС, а також операційний план її реалізації у 2024-2026 роках [2]. Перший етап реалізації Стратегії передбачає в термін до 2026 року запровадження в Україні звітності зі сталого розвитку (ESRS), другий - подальше запровадження в Україні ESRS в період 2026-2030 років з проведенням аудиту звітності підприємств зі сталого розвитку. Вже до грудня 2025 року мають бути розроблені єдині правила подання звітності, а до березня 2026 року - єдина платформа для подання звітності.

На виконання Стратегії Міністерство фінансів України 7 лютого 2025 року оприлюднило проект Закону «Про внесення змін до Закону України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” щодо запровадження звітності зі сталого розвитку».

Згідно із законопроектом звітність зі сталого розвитку за стандартами звітності зі сталого розвитку складатимуть великі підприємства, материнські підприємства великої групи, а також середні та малі, цінні папери яких допущені до торгів на регульованому ринку капіталу.

Отже, перед українським бізнесом стоять нові завдання, суб'єктам господарювання необхідно розпочинати підготовчу роботу щодо вивчення та аналізу інформації, необхідної для складання звітності зі сталого розвитку.

Українським компаніям необхідно приділити увагу впровадженню стандартів урядування та звітності в сфері ESG, як мінімум з двох причин: окремі стандарти уже зараз є обов'язковими для великих компаній, а в найближчі 3-5 років вони будуть охоплювати усі великі, середні та деякі малі компанії. Добровільне використання ESG стандартів уже зараз дає очевидні вигоди, зокрема репутаційні, управлінські та фінансові [1].

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Аналіз ESG стандартів: рекомендації для українського бізнесу. URL: <https://gto.dixigroup.org/assets/images/files/GTO%20-%20%D0%90%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%96%D0%B7%20ESG%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%80%D1%82%D1%96%D0%B2%202-10.pdf>
2. Про схвалення Стратегії запровадження підприємствами звітності із сталого розвитку: розпорядження КМУ від 18.10.2024 № 1015-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1015-2024-%D1%80#n125>